

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bézs évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyező centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Szombat, július 30.

A kereskedelmi tárca után.

Kolozsvár, július 30.

(:) A képviselőház kutyafuttatásán való budgetárgyalása során szinte váratlanul, észrevétlenül pergették le annak a tárcának költségvetését tárgyalását is, a mely tárca legnagyobb figyelműnkre kell, hogy számot tartson. Ez a tárca a kereskedelemügyi tárca. Az a tárca tehát, a mely a magyar ipar és kereskedelem érdekében hivatott gondoskodni. Hogy nálunk nincs ipar és nincs kereskedelem, az egy okkal több lehet arra nézve, egy komolyan és lelkiismeretesen vizsgáljuk és bíráljuk meg, hogy miket cselekszenek és miket mulasztanak ezen tárca mindenkor vezetői. Mert hát akármily okok indokolhatták és készíthették az országot, vagy mondjuk helyesebben, a kormányt arra, hogy a magyar ipar és kereskedelem kifejlesztésének parancsoló szükségessége előtt homokba dugja fejét: csak nem akarja örökké ezt tenni? Talán csak nem akarja a magyar iparmagzatot örökre elhajtani s a magyar kereskedelmet függő, megalázott szerepében örökké meghagyni?

Ha tehát súlyt fektetünk arra, amint hogy a legnagyobb súlyt kell ráfektetnünk, hogy iparunk, a mely a közös vámterületnek rá nézve borzalmasan rossz konjunktúrájában ma még csak életképtelen embrió, azzá legyen, aminek lennie kell, és akkor semmiféle más tekintet nem lehet itten irányadó, mint az, hogy az ipar fejlettsége a modern államok kultúrájának fokmérője, hogy a kereskedelem az iparral együtt bontja ki szárnyait s ha a mezőgazdaság pedig igazán fejlett és igazán jövedelmező csak ott lehet, ahol a hazai ipar látja el a szükséges cikkekkel s ahol a hazai ipart ő látja el terményekkel.

Igaz, a nagy csata a külön vámterületért öszre marad el a ki-egyező tárgyalására; de azért nem szabad egy alkalmat, egy pillanatot sem elmulasztani, a mikor ezelőtt a saját érdekei iránt oly vétkesen, indolens és érzéketlen ország előtt bebizonyíthatjuk: nézd, hiába ver-

gődöl, hiába küzdesz inad szakadtaig, véres verejtéked folyásaig, csakis önálló vámterülettel mulik el vergődésed, válik küzdelmed néped bolgogítására alkalmassá. Ennek a bebizonyítása most sem lett volna fölösleges.

Szakadatlan, lépésről-lépésre való küzdelemmel és munkával kell az önálló vámterület felé törekednünk, a mely más országokban eszüköze a boldogulásnak, nálunk meg egyelőre csak célja. Nem szabad úgy tennünk, mint Fouriernek, az utópista szociálistának, a ki naponként 12 órától 1 óráig várta azt a milliommot, a ki neki az első phalanstéria építéséhez szükséges pénzt odaadja, nem szabad tehát megvárunk, a mig Ausztria maga fogja a „los von Ungarn“-t megvalósítani, hanem magunknak kell folyton dolgozni és agitálni azért, hogy gazdaságilag elszakadjunk Ausztriától.

De nagy szükség van erre éppen most, mert hiszen a miniszterelnöki székből csak az imént hangzott el az a kvalifikálhatatlan nyilatkozat, hogy »a magyar nemzet csak addig állhat fönn, amíg tagja marad egy olyan nagyhatalomnak, mint a mostani.« Ehhez a nyilatkozathoz osztrák gazdasági körökből fűzték azt a megjegyzést: ha a Tisza gróf által hirdett ezen elv a legszelebb magyar rétegekben utat tör magának, akkor arra a tudatra fogunk jutni, hogy a közös gazdasági terület főállása csak úgy lesz lehetséges, ha az egyezményeket becsületesen betartják, ha a vámközösséget Magyarország egyoldalúan át nem törli, ha az osztrák ipareiknek bevitelére ellen agitációt nem fejt ki. Ime tehát, egy okatlan és indokolatlan nyilatkozat, amely a legmértékadóból helyről hangzott el, Ausztriát, amelynek a vámközösség sokkal nagyobb érdeke mint nekünk, arra bírta rá, hogy praepotens hangon és fenyegetésekkel akarjon tőlünk engedményeket kicikarni. Meg kell hát ragadni azt az alkalmat, hogy a miniszterelnöknek és Ausztriának ezen fölfogását, legalább gazdasági oldalát illetőleg visszautasítsuk és megdöntsük.

Nézetünk szerint már a most folyó budgetárgyalásnak is az önálló vámterületért való küzdelem jegyében kellett volna állnia. Mert mindaz a pénz és erőlködés, amelyel most az ipar fejlesztésén dolgozik a kormány, meddő és kicsinyes azzal szemben, hogy az ipar hogyan fejlődne ki egy csapásra az önálló vámterületen. És haszontalan dolog az, mikor mi a kereskedelmi és ipari szakoktatást akarjuk reformálni, mikor a szakiskolából kikerülők tengődő kereskedelemben és sekélyes iparban hiába keresnek megfelelő alkalmazást. Haszontalan dolog az is, ha most azokat a fájó pontokat érintik ujjal, melyek a mezőgazdaság és a kereskedelem, meg az ipar között fennállnak, mert hiszen a mezőgazdaság is egész újjá születnék, ha a hazai ipar és kereskedelem medrei kiszélesülnek. Valóban minden csak kicsinyesnek és haszontalan tetséklássé munkának vehető, ami a magyar ipar és kereskedelem érdekében egyebet kíván, mint az önálló vámterületet.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 29.

Elnök: Perczel Dezső.

Napirenden van a földmívelésügyi miniszterium költségvetése.
Bernáth Béla nem zárkozhatik el az elől, hogy az idei nagy szárazságról meg ne emlékezzék. Különösen nagyon szenvednek a kisgazdák, a házi szükségleteikre a legfontosabb termények, a hűvelyes vetemények hiánya miatt. Intézkedjen a kormány, hogy a bajok e téren orvosoltassanak. Sürgősen az agrártörvény módosítását. Különösen a kölcsönököt lehetne olcsóbb kamatok mellett konvertálni. A dongakészítési kérdést is fontosnak tartja. Ma már a kisiparos nem tud megélni a dongakészítésből, mivel ez a kereset is nagyvállalkozók kezében van. A borok sokat szenvednek a rosszul készített gyári borkok miatt. Sürgősen a borítaladó fokozatos leszállítását. Nagyváradon nagyobb a borítaladó, mint maga a bor ára. A külföldön nincs megterhelve a közgazdaságnak e legfontosabb ága, csak mi vagyunk olyan szerencsétlenek, hogy ilyen állapotokat tűrünk ki. Utal Baross Gáborra, a ki a zónarendszerrel, dacára, hogy olcsóbbá tette a közlekedés költségeit, nagy hasznát hajtott keresked-

elműnk és iparunknak, az állam pénztára nem nélkülözött miatta, sőt még nagyobb hasznát hozta. Így lehetne egy helyes pénzügyi politikával a borfogyasztásnál nagy eredményeket elérni a borítaladó leszállítása után. A bor-értékesítő szövetkezetek érdekében beszél ezután. A borértékesítő szövetkezetek egyaránt szolgálni fogják a borkereskedők, a kocsmárosok és a bortermelők érdekeit. Beszól az olasz borkor ellen. Ha a mi értékes borainkat a beözönlő pancsorok elértékt lenniti, tönkremegyünk gazdaságilag. A külföld előtt nem lesz értéke a jó, magyar bornak. Kéri a kormányt, hogy e kérdésnél álljon talpán, ne engedje legfontosabb gazdasági érdekeinket áldozatul a külföld érdekeinek át. Ezeket tartotta szükségesnek elmondani.

Kaas Ivor báró elismeri a földmívelésügyi kormányoknak tevékenységét a gazdasági érdekek megvédésénél, azonban még nagyon sok dolog vár teljesítésre, különösen az agrár és szociálpolitikai kérdések terén. A földmívelésügyi kormányok eddigi munkásságából ítélve, szólni hiszi is, hogy tenni fog a miniszter e téren is. Azonban valahányszor átvádos dologt akar művelni a földmívelésügyi miniszter, mindig utjában van politikájának két legnagyobb ellensége: a pénz- és kereskedelemügyi miniszterek. A pénzügyminiszter addó és illetékekkel, a kereskedelemügyi kormány pedig folytonos ujtásaival, kereskedelmi szerződésekkel stb. Vádolja az agráriusokat, hogy nem tudják a külföldi termények beözönlésétől megvédelmezni gazdasági termékeinket. Nem foglalkoznak állást a német és olasz kereskedelmi szerződések ellen. Elhallgattak a papiruszba kérdésében is. Pedig a börténen tobzódnak a határidőzűletekben. Elismeri, hogy a földmívelésügyi kormányok meg van a jó-akarata egyes égető gazdasági kérdések intenzívebbé tételéhez, csak hogy ennek a jó-akarata valóságga tételéhez pénz kell és itt megint szemközt találja magát a pénzügyminiszterrel, a ki azt mondja, hogy nincs, mert elvitte a hadsereg, az udvartartás. A kereskedelmi kormány pedig újat állta az öntözési csatornák kiépítésének. Ágályai vannak a borkérdésnél is. Ezen a téren nagyon kevés eredményeket mutat fel a kormány, de feltételezi, hogy nagyobb igyekezettel lát a most teljesítésre váró feladatokhoz. Erre, ha megnyugtató feleletet ad a miniszter, elfogadják a költségvetést. (Helyeslés a néppártok.)

Visontai Soma a borítaladó magaságát tartja a legnagyobb akadályt a borkereskedelmi fejlődésnek. Elérkezettnek látja az időt, hogy a kormány tegyen ezen téren, szállíttassék le a borítaladó. Majd rámutat azokra a körülményekre, melyeket a külföldi borok beözönlése a magyar borok kárára elkövetnek. A vámszerződések megkötésénél nagyon résen kell lenni a kormánynak, hogy érdekeink ne csorbuljanak. Az idegen borok beözönlését adomeléssel kell megakadályozni, nem adóleszállítással előmozdítani. Hiszi is a földmívelésügyi miniszterrel, hogy eléggé fő a feje az olasz bor-

vámszerződés megkötése előtt. (Tallian miniszter igenlőleg int.) Ezzel a kérdéssel külföldben is lesz még alkalma foglalkozni, csupán a földmívelésügyi kormány figyelmét akarja ráterelni. Szóla maga is az ország érdekében szükségesnek tartja, hogy minél több fordítassék a földmívelésügyi fejlesztésre, ennél fogva a költségvetést nem tekint bízalmi kérdésnek és megszavazza. (Helyeslés.) Elvárja azonban, hogy aggályaira megnyugtató választ ad a miniszter.

Bárók a vitát bezárja és az ülést 5 percre felfüggeszti.

Tallian Béla: Szintén meghajta elismerésének zászlaját elődje Darányi Ignác előtt. Az inség nem oly veszedelmes, mint azt hisszük. A magtermés kielégítő, a takarmány pótlására minden eszközt felhasznál, hogy az ország állatgazdasága megmentessék.

Erdekes volt, hogy Tallian beszéde alatt az ellenzék sűrűn helyeselt, míg a kormánypárt némán hallgatta a beszédet.

A meggyilkolt Plehwe.

Újabb részletek.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 28.

Két Budapesti időző orosz, gróf Rakljannais és Nastrof Ulisszes és ennek neje egy újságíró előtt elmondta egyet-mást a meggyilkolt Plehwe belügyminiszteréről. A kérdésre, mint az Egyetértés írja, a hölgy, aki lengyel származású, ezeket mondta Plehwe-ről:

— Két hónap óta járok itt az önké házában, felelte az orosz. Lovakat vásárolak én gros és küldöm őket haza a harcok számára. E két hónap alatt volt érkezésem némileg megismerni Magyarországot és a történetet is. Legkivált a forradalom leírásában olvastam, hogy élt itt Budapest egy kegyetlen zsarnok, valami Haynau. Nos hát ami Haynau volt önkének, az volt nekünk Plehwe. Ez az ur fiatal korában vidám, könnyelmű életet élt és elcsábította egy szentpétervári polgár leányát, aki érdekes állapotba jutott. Egy szép napon névtelen fejelentés alapján letartóztatták a leány apját konspiráció miatt. Lehet, hogy volt valami igaz a dologban. A polgárt elrítették Sibériába s a szerencsétlen, szégyenbe került leány, akinek anyja már gyermekkorában meghalt, védő és támasz nélkül maradt. Nem volt senki, aki felelősségre vonhatta volna a leánycsábítót. S tudja-e, ki volt a névtelen fejelentő? Egy ilyen karakter vezette hosszú évtizedeken keresztül Oroszország belügyeit. Karakteréhez híven hihetetlen módon terjedt el a kémkedés, a névtelen levelek útján való denuncialis s mondhatom önké uralom, hogy ma Oroszországban több a kém, mint a katona és közhívatalkok együttvére.

Plehwe nemcsak a szabadság s emberi méltóság ellensége volt, nála a becsület s az adott szó szentsége is ismeretlen

TÁRCA.

Oroszország és Japán tárgyalásai

közvetlenül a háború kitörése előtt.

— Közl.: Királyi Pál. —

A fölkelő nap országának kormánya az imént tette közzé a mikádó külügyminisztere Kamura báró s pétérvári nagykövete Kurino közt 1903. július 28-ától 1904. február 6-ig, a kelet-ázsiai ügyek tartós rendezése érdekében váltott táviratokat. Ez ötven darab sürgönyből megismerjük egész teljességében az alkudozások tartalmát, — de egyben a tárgyalások módjának részleteit is. Alábbiakkban közöljük a japán sürgönyök rövid kivonatát.

Tájékoztatóul említjük meg, hogy Oroszország a Chinával 1902. április 8-án kötött egyezség szerint kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy Mandzuriából 1903. október 8-ikáig hazarendeli az egész megszállt sereget, és pedig 1902. okt. 8-ig Mukden tartományból 1903. április 8-ig Girinből, s 1903. október 8-ikáig Zsirkarból. De Oroszország már a két első határidőt se tartotta meg, sőt ellenkezőleg garanciákat követelt China kormányától a mandzsuriai vasutak biztosítására, és II. Miklós 1903. nyarán elküldi Kuropatkin tábornokot Mandzsuria viszonyainak tanulmányozására, s javaslatára — ügyet se vetve a megkötött szerződésre — elrendelte két európai hadosztálynak Kelet-Ázsiába való áthelyezését, Port-Artur megerősítését és teljes felszerelését.

E szerződésesség, de még inkább a készületek, gondolkodások e jtvén Japán kormányát, Kamura báró 1903. július 28-ikán a következő sürgényt küldte Kurino pétérvári követnek:

„Japán kormánya nagy figyelemmel kísérvén a mandzsuriai dolgok fejlődését,

komolynak tartja a helyzetet. Mig remélni lehetett, hogy Oroszország teljesíti a Mandzsuria kiürítésére vonatkozólag Chinával szemben vállalt kötelezettségét s a többi hatalmaknak tett ígéreit, a japán kormány megmaradt várakozó álláspontján. De Oroszország ama eljárása miatt, hogy Pekingben új követelésekkel állt elő, Mandzsuriaiban pedig mindinkább megveti a lábát, kénytelenek vagyunk azt hinni, hogy Oroszország lemondott Mandzsuria kiürítésének a szándékáról. Mandzsuriaiban állandó, időtartam tekintetében meg nem határozott orosz megszállása nemcsak Japán érdekeit veszélyeztetné, de egyben sértené az egyenlő jogosultság elvét s China területi épségét. Még nagyobb jelentősége van Japán kormánynak nézve annak, hogy a Korea szomszédságába ható Oroszország állandóan fenyegetné a felszított császárságot s ez elvégre irányadó befolyásra jutná az Oroszországot Koreában. Korea Japán védővonalának előbástyája lévén, Japán saját biztonságának és nyugalmának garanciáját látja Korea függetlenségében. Japánnak politikai s gazdasági érdekei vannak Koreában; s ezekről, saját biztonságára való tekintetektől, nem mondhat le, ezekben nem adhat részt más hatalomnak. A kormány gondosan megfontolta a kérdés minden részletét, s elhatározta, hogy a jogosult aggodalmakat kellő kérdések megoldására ösztön és engesztelékenyen fordul az orosz kormányhoz.”

Ugyanezkor utasítja Kamura báró a követet, hogy jelentkezzék Lamsdorff grófnál s írásbeli fölszólítást adjon át neki alkudozások megkezdésére.

Lamsdorff gróf július 31-én fogadta a követet, kifejezte a meghíváson való örömet, mert a két állam közt való jó viszony kívánatos s a legjobb politika is, mivel így senki se hintheti el Oroszország és Japán közt a visszavonás magvait. A gróf kihallgatást óhajtja kérni ez ügyben a cárnál, s augusztus 2-ikára ígéri a választ.

A határnapot nem tartotta meg Lamsdorff. Kurino még augusztus 3-án sem ka-

pott választ; — ugyanez nap érkezett meg Kamura báró sürgönye, melyben következőleg állapítja meg kormánya partulatumait:

1. Két oldalú kötelezettség China és Korea függetlenségének, területi épségének tisztelőben tartására, s a nemzetek egyenlő jogosultságának elismerése a két országban való kereskedelemre, ipartársra.

2. A japán érdekek Koreában való praepandantiójának s Oroszország saját vasuti érdekeinek Mandzsuriaiban való kölcsönös elismerése; továbbá kölcsönös jogosultság az első pontba nem ütköző rendszabályok érvényesítésére, melyeket Japán szükségességek lát koreai, illetve Oroszország mandzsuriai érdekei védelmére.

3. Különös kötelezettség arra, hogy Japán Koreában, Oroszország Mandzuriában nem górdít nehézségeket az első ponttal összeegyeztethető kereskedelmi és iparvállalatok elől.

Oroszország kötelezi magát arra, hogy nem akadályozza meg az esetleg tovább építendő koreai vasutaknak Mandzsuriaiban a kelet-chinai s a saukhaikvan—niucsvangi vonathoz való csatlakozását.

4. Kölcsönös kötelezettség arra, hogy a 2-ik pontban említett érdekek megvédésére, vagy nemzetközi bonyodalmakat okozható zavarok elnyomására a Japánból Koreába, Oroszországból Mandzsuriaiba szükség esetén küldendő csapatok száma nem haladja meg a tényleg igényelt létszámot, s azonnal visszavonotnak, a mint teljesítették feladatukat.

5. Oroszország elismeri Japán kizárólagos jogát arra, hogy Koreát a reformok jó kormányzat érdekében támogassa jó tanácsokkal, hozzájárva az esetleges katonai segítséget is.

A Japán és Oroszország között Koreára vonatkozólag eddig létesült összes megállapodások helyett eme pontozatokat válnak kötelezők.

Eme javaslatok csak az esetre terjesztendőek elő, ha az orosz kormány hozzájárul a tárgyalások megkezdéséhez. Kurino augusztus 5-én kapta meg a kedvező vá-

laszt, s nyomban megtett jelentésére 6-án már kezében volt az utasítás, hogy nyújtsa át a tervezetet Lamsdorff grófnak azonnal.

A százfélékpen elfoglalt orosz külügyminiszter azonban csak augusztus 12-én fogadtatta (!) a követet, s megígérte, hogy gondosan áttanulmányozza a javaslatot midőn Kurino az ügy lehetőleg gyors elintézésére kéri.

De a követ csak aug. 23-án találkozhatott ismét a miniszterrel, s akkor is csak úgy, hogy önmaga kért találkát. A gróf azonnal kijelentette, hogy semmit se tehetett addig, mert a cár a hadgyakorlatok időzött; azt ajánlja Kurinak, hogy Tokióban végezzék a tárgyalásokat, mert a tervezet nagy részére vonatkozólag Alexajew tengeruagy az illetékes; s talán — folytatja, meg is egyezhetnek; véleménye szerint csak a japánoknak Mandzsuriaira vonatkozó vasut tervet okozhatnak nehézségeket. A követ erre kifejezte teljes nyíltsággal, hogy Pétervárról kívánja megtartani a tárgyalásokat, — s egyben tudatta Lamsdorffal, hogy a japán tervezetre esetleg teendő észrevételeket, hazájának kormánya kellően megfontolja.

26-án Kamura báró is Pétervár mellett nyilatkozik, s utasítja Kurinot, hogy sürgetse a végleges választ. A követ erre 27-én fölkéri a minisztert, s Lamsdorff tudatja vele, hogy Miklós cár is a gyors meg egyeztetést óhajtja, de a tárgyalásokat szintén Tokióba kívánja áthelyezni, már csak a miatt is, mert ő felsége néhány nap múlva vidékre megy, később pedig külföldre; miniszterek tehát nem lesznek Pétervárott, s így az alkudozások könnyebben elintézhetőek Tokióban mint a Néva partján; és a gróf még azután is mereven ragaszkodott álláspontjához, mikor Kurino utalt az alkudozások politikai és elvi fontosságára. A követ erre határozott s értesítette miniszterit, hogy Lamsdorffot nem térítheti el fölfogásától, mert a cár akarata nyilatkozik meg benne.

29-én ismétli Kamura előbbi utasításait, s 31-én tudatja Kurinoval az orosz

külügyminiszter, hogy Alexajew tengeruagyot föltétlenül bele kell vonnia a tárgyalásokba, melyeknek Tokióba való áthelyezése egyszerűen udvariassági tény Japán iránt, mert a mikádó kormánya tette meg a kezdeményező lépést. A követ erre megjegyezte, hogy az alkudozások nemzetközi fontossággal bíró politikai tényeket érintenek, — ezek pe üg aligha tartoznak Alexajew alá kinek illetékesége alig haladja meg a tartományi kormányzó megbízatásának hatáskörét. Lamsdorff erre azzal érvelt, hogy Alexajew csak tanácsot ad, de a döntés nem az ő dolga; neki, a miniszternek el kell kísérnie a cárt Bécsbe, Rómába; személyesen nem lehet jelen tehát az alkudozásokon, mig ha Tokióban tartják azokat, táviratilag eligazíthat mindent; a cárnak jelentést tesz még egyszer, de nem hiszi, hogy elfogadja Japán álláspontját.

Kurino jelentésének vétele után Kamura báró tudatja vele, hogy réa nézve teljesen közönyös, hol folytatják a tárgyalásokat, de annál fontosabb az orosz kormánytól megnyerni a japán javaslatokhoz való előleges hozzájárulást. Erre törekedjek a követ.

A követ és miniszter szeptember 5-én találkoznak s Lamsdorff kijelenti, hogy nemzetközi tárgyalások alapját sohasem szokták egyes hatalom javaslatait elfogadni; Razen báró a tokiói követ s Alexajew tengeruagy már megkapták a kellő utasításokat arra, hogy tegyék meg a vonatkozó előterjesztést s ha ez megtörtént, rögtön megkezdődhetnek a tárgyalások. Kurino erre megjegyezte, hogy rendkívül elősegítené a békés megoldást, ha a kormány megbízottjait a japán javaslatok legényesebb részeinek az előterjesztendő tervezethez való fölvetelre előlegesen utasítja, mert ő kéti, hogy Alexajewben meg lenne a hajlandóság a japánokkal való alkudozás békés irányítására.

Lamsdorff most kijelenti Kurinak, hogy az alkudozások csak a két előterjesztés alapján kezdődhetnek s hozzá tette, hogy a japán javaslatok egyrészt ellenkezik Orosz-

— Senkisésem vesz szolgálatba — mondja

könnyezve a kis fiú — mert rongyos, piszkos vagyok s talán félnek, hogy ellopok valamit.

Ma Kajántóra ment ki szolgának a kis llyes Gyula, de már be volt töltve az ígért hely. Vissza indult gyalog Kolozsvárra s az uton egy ember felvette szekerére. A rendőrtisztviselőnek megessét a szive a szánalomra méltó kis gyereken, ki napok óta jóformán alig látott ételt s jól megvörösztatták. Azután reggel az őrszobába tették. Bizonyára jobb helyen töltötte az éjszakát, mint a csavargók között a Hunyadi-téren — A társadalom pedig nem tud, nem akar gondoskodni az ilyen elárvult szerencsétlenekről, hanem gondolkodás nélkül tör pátát annak feje fölé, kit talán kényszer vitt rá a lopásra. Vajon mi lehet az ilyen kis gyerekből, ha nagyra megnő. Ma nyolc éves már panaszodik, hogy mindenki elűzi házától, mert fél, hogy lopni fog. Szegény gyernek be hamar megtanulta, mit tesz az a lopni il. ...

— (Bljegyzés.) Citron József brassy kereskedő eljegyezte Maibaum Irmát, Maibaum Sámuel kereskedő és birtokos éanyát Nagy-Borosnyórol.

— (Érdekes papi szentelés.) Érdekes papi felszentelésről ad hírt gyulafehérvári tudósítónk. Fischer Károly bukaresti lyceumi tanár ezelőtt 16 évvel, mint negyedéves teológiai hallgató kilepett a rendből, hogy nőül vehesse szíve választottját. Hosszu évekett boldog egyetértésben élt élete párjával, de a halál megirigyele boldogságukat és elszólitotta az asszonyt a földről. A vigasztalhatatlan bánatos férj egy évi gyászidő után visszatért abbanhagyott pályájához, letette a papi vizsgálatokat és a mult vasárnap Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök Gyulafehérvárt ünnepélyesen r. kath. áldozópapá szentelte.

— (Egy agg harcos ünneplése.) Mint már megírtuk, Horváth Ignác 1848—49-es honvéd alezredez most ünnepi születésének 90 éves jubileumát. Ez alkalommal holnap, vasárnap, d. e. 11 órakor a kolozsvári honvéd-egylet és az erkei muzeum-egylet ünnepélyt rendez a városház közgyűlési termében, Esterházy Kálmán gróf, 48-as huszárfőhadnagy díszelőbbsége alatt. Az ünnepségek sorrendje a következő: A Mátyás huszárezred még élő tagjai testületileg vonulnak fel az ünnepély színelhelyére, hol a 48-as honvédekkel együtt nemzeti kórárdakkal keblükön az első padokban foglalnak helyet. Majd a Hymnus éneklése után Fekete Nagy Béla helyettes polgármester a városi hatóság, Nagy Pál főhadnagy honv. egyetilt elnök pedig a bajtársak nevében fogad üdvözlőit az ünnepelt. Majd Herepey Gergely, az erkei muzeum nevében, Bíró Lajos kézirvár-beli tanár pedig Háromszék megye hazafias közönsége nevében fognak üdvözlő beszédeket mondani. Végre befejezől felolvassák az üdvözlő táviratokat és leveleket.

— (Halálozás.) Kendeffy Róza, özv. malomvisi Kendeffy Árpádné, szül. pallini Inkey Gabriella leánya e hó 26-án életének 26-ik évében szívizélhűdésben a bonyadmegyei Óralja-Boldogfalván meghalt.

— (Katonai lövgyakorlatok.) A városi tanács értesíti a közönséget, hogy a kolozsvári helyőrség csapatai az Előőlyben és az u. n. „Garbó”-völgyben augusztus hónapján első töltséssel lövgyakorlatokat fognak tartani. A körülmény folytán a közönségnek a gyakorlatok tartama alatt e helyeken való tartózkodása tilos s az esetleg bekövetkező balesetekért a felelősség az illetőket terheli. A Garbó-völgyben aug. hó 4, 5, 6, 8, 9, 16, 19, 22, 23, 24, 26, 27 és 30 napjain, az Előőlyben pedig aug. 10, 11, 12 és 13 napjain fognak lövgyakorlatokat tartani. Azt a területet, a melyen belül az illető helyeken való tartózkodás veszélyes, vörös lobogókkal fogják jelezni, azonfelül pedig a katonaság őrköt fog kiállítani a veszélyeztetett terület körülzárására.

— (Színelőadás a Tornavivodában.) Ma este vámai színelőadás hirdettek a Tornavivodában, mely már a mult hétről elmaradt. A közönség megjelent a Tornavivodában, de előadásnak se híre, se hamva. A legnagyobb tapintatlanság a rendezősegtől, hogy így felbűtették a közönséget és nem értesítették arról, hogy az előadás elmaradt. Ez kötelességük lett volna, mert ezután senki sem fog hitelt adni a hasonló hirdetéseknek.

— (Ezer alperes egy perben.) Érdekes ügyben ítélték a minap a marosvásárhelyi ítélő tábla. A pert gróf Miksa Armin indította a bukzádi gyártelopes lakosság ellen, zsellérbirtokok megváltása iránti perben. A tábla is helybenhagyta az első bíróság ítéletét, mely szerint a telepelek gróf Miksa k. 2200 hold zsellérbirtokért 260.000 korona váltásdíjösszeg fizetésére lettek kötelezve. A per anyagát és abban előforduló jogkérdéseket rendkívülség tekintve is nagyon érdekes ez a per, melyben az alperesek száma meghaladja az ezeret és mert több mint fele ügyvédet nem vallott 429 példányos volt a felperesi fellebbezés. — Urbéri, irtványi telepítvény kérdések és ma már ismeretlen nevű: Krácsa, Butukár, Blána, Kalácsa stb. szolgáltatások képtelk elbírálás, illetve megállapítás tárgyát. Felülvizsgálati kérelem következtében az ügy a Kuriahoz került, a hol közleleből lesz az előreláthatólag érdekes tárgyatás.

— (A kolozsvári csizmadia ifjak) társasköre holnap, vasárnap az „Ujvilág” helyiségében nyári táncmulatságot rendez.

— (A kasza.) A Brassó közelében levő Hétfalu község korcsmájában halálos kimenetűl verekezés folyt le tegnap. — Kés és Mihály földműves sógorával aratás után, a nevezett korcsmában vidám borozgatás közben összecsalakozott. A vita mind hevesebb lett s nemskára ököllel mentek egymásnak a veszekedő rokonok. Kész Mihály látva, hogy ekkal markosabb sógorával

val másképp nem boldogul, kaszája után kapott és azzal olyat sújtott sógora felé, hogy a szerencsétlen emter derekát a szó szoros értelmében ketté vágta. A rémes eset után a tettes azonnal jelentkezett a brassói rendőrségnél. Az ügyesség azonnal kiszállt a helyszínre, hol a megejtett rendőrorvosi vizsgálat jegyzőkönyvi jelentése szerint a kasza a szerencsétlennek szívért és máját teljesen ketté szelte.

— (A „Fiumei Kávébehozatalársaság”) Virág és Társai” fiumei cég, kolozsvári fiók telepe augusztusba nyílik meg. Az árakat a cég ugyancsak Augustus havában fogja közzétenni. 3333 2—15

— (Gyilkosság bosszúból.) A bonyadmegyei Nagoyosztói község határában az országban halva találtak Botiz János nagoyosztói földművet. Az áldozat fején, a bal szemtől az agyon és jobb halántékon keresztűl húzódo késszúrás látható. A meggyilkolt zsebében minden értékű tárgyat érintetlenül találtak, a miből a megindult nyomozás azt következteti, hogy Botiz bosszúállás áldozata.

— (Fenyő Sándor ügye.) A budapesti királyi törvényszék tegnap tárgyalta Fenyő Sándor ügyét. A tárgyaláson Langer Jenő bíró elnököl, szavazóbírák dr. Fleischer és Kramasza törvényszéki bírák vannak mellette. Az ügyészséget Keserő ügyész képviseli, a védelem dr. Pollák Illés, az ügyvédi kamara ügyészenek kezében van. Orvosszakértőktől az elnök dr. Salgó, dr. Schaffer és Minich egyetemi tanárokat idézte meg. Miután az elnök kihirdette, hogy a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárja, Fenyő Sándor bizalmi tanakul Edvi Ilés Károly, nyug. királyi ügyész és Visontai Soma országgyűlési képviselő ügyvédekét nevezte meg, a kik a tárgyalás menétét ellenőrzik. A vád tárgyat az a panasz képezi, melyet mintegy két hónappal ezelőt szemérem elleni vétség miatt emeltek a rendőrségen. A feljelentés szerint is kétségtelen, hogy az ügyben sértett leányának semmi baja nem történt s hogy női éreánytől megfosztassék, a vádlott nem kísérelte meg. Az ügyesség a cselekményt mégis szigorúan minősítette. Erőszak címén indította meg az eljárást és kérte a vádlott letartóztatását. — Fenyő Sándor utazott s miután Bécsben az Erzhergoz Karl szállodában a saját neve alatt megszállt, másnap Zürich felé indult. Kiadását a svájci szövetségi tanács annak konstataciója után, hogy a sértett leány nem tíz-tizenkét, hanem 15 éves, megtagadta. A főtörvényszék ellenben — egy szótöbbséggel — a kiadás mellett döntött. Fenyő elterjesztésére a tábla is vizsgálat tárgyává tette az ügy aktáit s elentében az ügyész kívánságával, ötezer korona óvadék mellett megemmisítette a vizsgálóbírónak a letartóztatást elrendelő végzését. A mai tárgyalás — mint említettük — zárt ajtók mögött folyik. A sértett leány nem jelent meg. A védelem több tanut nevezett meg, a kik a többi között azt bizonyítják, hogy a vádlott azon a délutánon, a mikor a vád tárgyat képező cselekmény történt, beszámíthatatlannul ittas volt. Az orvos szakértők egyike azt mondja, hogy a vádlott a tett idején teljesen beszámíthatatlan volt, a másik vélemény a rendkívüli lezállított beszámíthatóság mellett érvel. A tárgyalást Langer elnök eredetileg reggel 9 órára tűzte ki, de a bíróság ezt az ügyet megelőzőleg, két más ügygel foglalkozott s ezért már jóval 10 óra után járt az idő, a mikor a tanács az esküdtiséki teremben a tárgyalást megkezdte. A tárgyalásról, miután arról a nyilvánosság kizáratt, az új bűnvádi perrendtartás 20. §-a értelmében tilos részleteket közölni.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szombaton, július 30 án:

A hét Slézinger

Énekes bohózat jáncokkal, 5 képbén.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, vasárnap, július 31-én:

A hét Slézinger.

Táviratok

A szabadelvűpárt ülése.

Budapest, július 29.

A szabadelvűpárt ma este Podmaniczky Frigyes elnökléte alatt értekezletet tartott, melyen az igazságügyi és pénzügyi tárca költségvetését természetesen vita nélkül elfogadták.

Az anyakönyvi törvény reviziója.

Budapest, július 29.

Az anyakönyvi törvény reviziója kiküldött bizottság ma meg alakult és előadónál Galacz Gyula orsz. képviselőt választotta meg.

Egy magyar tudós kitüntetése.

Budapest, július 29.

Óváry Lipótót az országos főlevéltár igazgatóját az olasz király az olasz korona rend kommandatorává nevezte ki.

A király legifjabb dedunokája.

Rózsahegy, július 29.

Secfried bárónőnek ma egy egészséges fiugyermeke született.

A orosz belügyminiszter meggyilkolása.

Örömmujongás a zsarnok haláláért.

— Ujabb részletek. —

Budapest, július 29.

Pétervárról jelentik: A meggyilkolt miniszter holttestét lakására vitték és távollevő családját hazatelegrafálták, azt tudatva velük, hogy a miniszter megbetegedett.

A Varsó szálló portása úgy adja elő a merényletet, hogy egy fiatal ember szaladt a kocsit után és valamit oda dobott és rögtön bekövetkezett a robbanás.

Az elfogott merénylet agyon akarta magát nyomban löni, de lefogták. Kitérőlt megtagad minden felvilágosítást, de konstatalták, hogy az illető orosz.

A robbanás alkalmával a közeli kápolnában az összes lámpák elaludtak és kitértek az ablakok.

A merénylet előzőleg a vendéglőben theát és pálinkát ivott. A robbanás a járókelők közül is sokakat földhöz vágott.

Berlinből jelentik: Plehwo épp most terjesztett elő a cárnak egy törvényjavaslatot, melyben a képviselőválasztásoknál a népek ugyanazon jogokat biztosította, mint a nemeseeknek.

Pétervárról jelentik: Plehwo egy bizalmasának kijelentette, hogy Bobrikov gyilkosai ellen a legkegyetlenebbül fog eljárni, de azért nem feledkezik meg saját életbiztonságáról. Mindig páncélinget hordott. A nihilisták tudták ezt és azt, hogy csak bombával lehet megölni.

A merénylet mind azt mondja, hogy nincsenek büntársai, de a forradalmi bizottság megbízásából követte el tettét.

Pétervárról jelentik: Mértékadó körökben az a vélemény van elterjedve, hogy a rendőrség hamis nyomon jár és az elfogott egyén nem a tettes.

A merénylet hajító géppel vetette a bombát és volt annyi ideje, hogy egy kocsin elmenekülhessen.

Az elfogott egyén azonban szintén nihilista és megtalálták nála a megölendő névsorát akik között első helyen áll a cár neve.

A cárt nem értesítették a merényletről. New-Yorkból jelentik: A merénylet hírére a szerkesztőségek előtt finnek, lengyelek és oroszok örömmujongásba törtek ki. Ünneplőbe öltöztek és a istentiszteleteken így vettek részt.

Bécsből jelentik: A közös kormány Aarential pétervári nagykövet útján fejezte ki részvétét a cárnak.

Londonból jelentik: Edward király táviratilag jegyezte ki részvétét a cárnak.

Pétervárról jelentik: A merénylet szintén súlyos sebekkel van borítva, úgy hogy az orvosok véleménye szerint nem él tovább 4—5 napnál.

Az orosz—japán háboru.

— Legujabb hírek. —

Budapest, július 29.

Pétervárról jelentik: Azt a hirt, hogy Kuropatkin megsebesült, megcáfolják.

Fenyő Sándor elitéllése.

Budapest, július 29.

Fenyő Sándort szemérem ellen elkövetett erőszak büntetért 9 hónapú börtönrre ítélték.

A vizsgálati fogsággal 1 hónapot kitöltöttek vettek. Az ügyész súlyosbítást, a védő enyhítést felebebezett.

Aru- és értéktőzsde.

Budape st, július 29.

Budapesti gabona tőzsde.

Igen csekély vételkdv r nélkül elikt ma 5000 mm. buza 2 és fél 5 fillér olcsóbb árakon, rozs 5 fillérrel olcsóbb, a búz változatlan, tengeri 5 fillérrel magasabb. Az 1904. évi július hó 27. esti 6 óráttól július 28. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:

Elszállítatott:

Buza	36523 mm.	Buza ...	— mm.
Rozs	1420 "	Rozs.	— "
Árpa	14325 "	Árpa ...	— "
Zab	8099 "	Zab	309 "
Tengeri...	1 "	Tengeri...	17194 "
Repce ...	241 "	Repce ...	— "
Liszt ...	623 "	Liszt ...	21162 "
Korpa ...	— "	Korpa ...	3678 "
Összesen:	61232 mm.	Összesen:	42343 mm.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet kezdetén tartott áron nyílt meg, később nagyobb eladásokra kissé gyengült, záralt fel azonban ismét javult és szilárdabb irányzattal záult.

	Kezdeté	Változás
Buza okt.	9.86	984—987
Buza ...	—	—
Buza ápr.-re ..	10.13	1014—1016
Rozs ápr.-re ..	—	—
Rozs májusra ..	—	—
Rozs októberre ..	769	775—774
Zab májusra ..	—	—

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Irt: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektiv-regény a jelenkorból.

XI.

(52)

A mandarin koporsója.

— Jöjjen be! — mondá Pál.

Azonnal belépett porosan és futástól annyira kimerült, mint amennyit csak egy »kuli« képes kitartani, chinai.

Pál előtt földre borulva, a szokásos kontut megcsinálva, egy ironnal megirt cédulát nyújtott át Pálnak.

Alig olvasá Pál a papírszeletkét futólag át, felugrott és azt kiáltá:

— Fel, Mr. Morris! Azon öreg ir nekem, kiről épen az imént beszéltem. Meg van sebesítve e gaz fickóktól és Angelika, a kedves szép leány elrabolva. ... Ha azonnal lóra ülünk, úgy holnap délelőn Aschauban leszünk, egy órával később pedig Hoi-Aschauban. Azonnal az angol couzulhoz lovalogok, kérve tőle hat lovas »Shik«-et. (A Shanghai kerület vezetősége chinai, angol és indiából importált rendőroket tart. Az indiai néptörzshöz tartoznak a Schiket is.) Hozza on addig rendbe podgyász és fegyvereinket!

Ezzel Pál kihírt, mig Mr. Morris a kimerült chinai futárnak erősítőt adva, társra megbízását teljesíté.

Es alig tíz perc elteltével, hat »Shik« élén a szálloda udvarán állt.

Magas termetű alakok voltak, büszke, arcéllal, melynek fehér színétől a hosszú, mesterségesen göndörített fekete bajusz előkelően tűnt ki.

Sőt hajukat vérvörös turbán övezé és lebegő fehér öltönyükkel festői látvány nyújtottak.

Eközben a Mafu (lovász) Mr. Morris lovat is készen tartá és elszárguldtak, hogy az ut porzott bele.

A chinában használt lovak kicsiny, tatár ponnyk, állatok, melyek rendkívüli szívósság és kitartással bírnak és melyek az angol gyarmatosoknál szokásos lóversenyénél gyakran a díjat nyerik el.

A rizsföldek közt, hol asszonyok gyakran deréki vízben állva dolgoznak, zöld sikságok váltakoznak, melyeken itt-ott alacsony befásított domboksók emelkednek — chinai sírok, melyek közelében itt-ott még házacska is láthatók, melyekben a halottak hozzátartozói tartózkodnak nyáron és így egyszerűen mind halottainak is társaságot nyújtanak.

Csatornák keresztiek, melyeket földiek termékenyítésére vezetnek keresztül. Ezek után bambuszerdőn vonult át a lovascsapat.

Az éj beállt, de mint Pál előre megmondá, holdfény volt és amennyiben a lovak is jó állapotban voltak, pihenés nélkül szárguldtak tovább.

(Folyt. köv.)

Szám. 12841—902. lftó,

(Másoiat.)

Ó Felsége a Király nevében!

A kolozsvári kir. törvényszék mint esküdt-bírószág báró Szentkereszty Zsigmond curiai bíró elnökléte alatt Szász Béla kir. ít. táblai bíró Stephány Elek kir. törvényszéki bíró, valamint id. Lázár Ernő jegyző, mint jegyzőkönyvezető részvételével a vádatanácsnak 1903. évi 10571. sz. a kelt vádatározatában Herczeg Jenő és Dész Zoltán vádlottak sajto útján elkövetett rágalmazás és becsületesértés miatt foglalt vád fölött — a kir. törvényszéknek mint esküdtbíróságnak 1903. évi 10571. sz. a kelt végzése folytán dr. Jeney Aladár kir. alügyész mint közvádlónak dr. Kelemen Sámuel magánvádló képviselőjének és mint védőnek a vádlottaknak és Horváth Emil dr. mint védőnek jelenléteben 1903. évi nov. 9-én megtartott nyilvános fő-tárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Ítélt:

A kir. Törvényszék I. Dész Zoltán magyar gálosi szül. dési lakos, 41 éves, ev. ref. nőten, Szolnok-Doboka vármegye főispánja. II. Herczeg Jenő dunaföldvári szül. kolozsvári lakos 28 éves, róm kath. vagyonatlan lapszerkesztő vádlottakat, miután az esküdtek a következő kérdésekre: I. Főkérdés: Bűnös-e vádlott Herczeg Jenő mint szerző abban, hogy a Kolozsvárt megjelenő »Ujság« című napilapnak 1903. évi május 6-án kiadott 124. számában »A két lelki főispán« cím alatt közzétett cikknek a 3622—303. k. u. sz. vádiratban megjelölt szavaival Dész Zoltán, Szolnok-Doboka vármegye főispánja, tehát törvény által alkotott hatóság tagja ellen meggyalázó kifejezéseket használt — nem-e. II. Főkérdés: Bűnös-e vádlott Herczeg Jenő mint szerző abban, hogy a Kolozsvárt megjelenő »Ujság« című politikai napilapnak 1903. május 10-én kiadott 128. számában »Ünedságok« rovatban Dész Zoltánnak Szolnok-Doboka vármegye főispánjának cím fölirat alatt megjelent cikknek a 3622—303. k. u. sz. vádiratban első helyen megjelölt szavaival Dész Zoltán Szolnok-Doboka vármegye főispánjáról,

tehát törvény által alkotott hatóság tagjáról oly tényeket állított, melyek valóságuk esetén sértet-tet a közmegegyezésnek tennek ki? 7-nél több igen-e. III. Főkérdés: Bűnös-e vádlott Herczeg Jenő mint szerző abban, hogy a Kolozsvárt megjelenő »Ujság« című politikai napilapnak 1903. május 10-én kiadott 128. számában »Ünedságok« rovatban »Dész Zoltánnak Szolnok-Doboka vármegye főispánjának« című fölirat alatt megjelent cikknek a 3622—303. k. u. sz. vádiratban második helyen megjelölt szavaival Dész Zoltán Szolnok-Doboka vármegye főispánja, tehát törvény által alkotott hatóság tagja ellen meggyalázó kifejezést használt? — nem-e. IV. Főkérdés: Bűnös-e vádlott Dész Zoltán mint szerző abban, hogy a Kolozsvárt megjelenő »Ujság« című politikai napilapnak 1903. május 8-án kiadott 104. számában »Az Ujság szerkesztőségének Kolozsvárt« cím alatt saját aláírásával közzétett hírlapi cikknek következő szavaival orozva támad és a felelősség alól menekülő gyávan a reprodukta leple alá rejtőzött sértett Herczeg Jenőről oly tényeket állított, melyek valóságuk esetén sértették közmegegyezésnek tennek ki? nem-e. V. Főkérdés: Bűnös-e vádlott Herczeg Jenő mint szerző abban, hogy a 14-ik főkérdésben megjelölt hírlapi cikkben foglalt szavakkal sértett Herczeg Jenő ellen meggyalázó kifejezést használt? 7-nél több igen-e. VI. Főkérdés: Bűnös-e vádlott Dész Zoltán mint szerző abban, hogy a IV. főkérdésben meghatározott hírlapi cikknek a következő szavaival: »eljárása férfiatlan, perfid« egyttal perfid is túri e politikai multam, hogy olyan hangn alávalóságokat, elvesztették azt a minden tisztességes emberessérel tártalható igényüket, hogy tisztességes hangon beszéljen öökkel férfiatlan perfid eljárásukért, nem vehettem lovagias elégtételt, bizva hiszem, hogy a törvény megmenti öököt bár egy időre a tisztességes társadalomtól, sértett Herczeg Jenő sértett ellen meggyalázó kifejezést használt? 7-nél több igen-e. felelték — bíróság is bűnösöknek mondja ki és pedig: I. vádlottat Dész Zoltán btk. 261. §-ban ütközött és e szerint minősülő nyomtatvány útján főtárgyaló elkövetett becsületesértés vétségében és ezért a btk. 261. §. 2. bekezdése alapján a btk. 92. §. alkalmazásával az 1892. évi 27. t. c. 4. §-ban irt cölakra fordítandó jelen ítélet jogerőre emelkedéséttől számítandó 15 nap alatt külbmbeni aégrahajás terhe mellett a kolozsvári kir. ügyészséghez befizetendő s behajthatatlanság esetén 13 nap fogházra átváltoztatandó 100 kor. mint fő és 30 kor. pénzbuittetésre, mint mellékbuittetésre. II. vádlottat Herczeg Jenőt a btk. 258. §-ba ütközött a 257. §. szerint minősülő rágalmazás vétségében s ezért a btk. 262. §. alapján a btk. 92. §. alkalmazásával fenti cölakra fordítandó s behajthatatlanság esetén 50 nap fogházra átváltoztatandó 400 kor. mint fő és 100 kor. pénzbuittetésre, mint mellékbuittetésre ítélt el. Kötelezi vádlottakat, hogy ezen ítéletet jogerőre emelkedése után megjelendő legközelebbi számában és pedig Dész Zoltán a »Magyar Polgár« című, Herczeg Jenő az »Ujság« című napilapokban saját költségükkel közzé. Elmarasztalja végül vádlottakát a Bp. 480. §. alapján az eutan felmerülő bünygi költségek személyenkénti hordozására.

Indokolás:

Vádlottak bűnösségének bírói megállapítása esküdtek határozatan alapszik; a bűnösség kimérése a bíróság Dész Zoltán vádlottal szemben tekintetbe vette büntetlen előéletét, valamint azon körülményt, hogy az incrimált cikket az »Ujság« május 6-iki számában megjelent, habár nem Herczeg Jenőtől, mint szerzőtől származott, de őt mindenesetre sértő cikk miatt méltó fahabodásbanban irta és tette közzé, a mely nyomán enyhítő körülményekkel szemben, súlyosító nem merülven fel, a bíróság a btk. 92. §-ának rendkívüli kedvezményét tartotta alkalmazandónak és az ugyanazon cikkben folytatolagosan elkövetett 2 becsületesértést a kir. törvényszék egy cselekménynek tekintvén a kiszabott büntetés tartotta vádlott cselekményeik arányában állónak. Herczeg Jenő vádlott cselekményeit a bíróság lényegesen enyhítő körülmények gyanánt vette figyelembe, beismertét, valamint azon körülményt, hogy az incrimált cikket a Dész Zoltán által irt és közzétett sértő cikk fölötti méltó felhabodásbanban nyomban irta, tette közzé a mely enyhítő körülményekkel szemben súlyosító nem forogván fenn, véle azonban is a btk. 92. §. alkalmazását tartotta méltónaknak s az így kiszabott büntetést cselekményével arányban állónak, a btk. 275. §. alkalmazását a bíróság nem találta helyen valónak, miután az kifejezetten a nyomban viszonyított becsületesértésekre vonatkozik és nem terjesztetők ki a jelen esetre, midőn a becsületesértéssel szemben rágalmazás, tehát súlyosabb bűncselekmény áll. Az ítélet közzétételére vonatkozó intézkedés a bpk. 571. §. rendelkezésén alapszik. A kolozsvári kir. törvényszék, mint esküdtbíróságnak 1903. évi november 9-én tartott üléséből báró Szentkereszty Zsigmond s. k. elnök. Ezen ítélet

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

REPATI

BÁTHORI-FORRAS
ÉVÉNYES
GYÓGY-SAVANYVÍZET

1891/1892. évi
1892/1893. évi
1893/1894. évi
1894/1895. évi
1895/1896. évi
1896/1897. évi
1897/1898. évi
1898/1899. évi
1899/1900. évi
1900/1901. évi
1901/1902. évi
1902/1903. évi
1903/1904. évi

Többrendbeli — helyben készült — háló

szoba-butor

jutányos árban kapható és megrendelhető: 8/10

Bethlen-utca 24. sz. alatt.

Egy próbavásárlás meggyőződést mindenkit a valódiságról.

Judja meg mindenki,
liszt, fűszer és tűzifa

nagyban és kicsinyben legjobbban és a legolcsóbban

Stern József

bejegyzett cégliszt, fűszer és tűzifa kereskedőnél

Wesselényi Miklós-utca 12.

szám alatt szereshető be.

Tűzifa waggon és ölszára, — valamint felaprítva métermázsanként is kapható.

3283 28-30

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű hoston Wright and Ditson cégtől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”, „The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabonként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.

Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.

Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.

Raket conserváló olaj és lack.

Gummihüvely és szalag raket nyélre.

Tennis-hálók kenderzsinóból — kátránnyal vízmentesítve, a legegyszerűbből a legjobb kivitelig, ugyancsak feszítősodronnyal.

Hálószerző oszlopok és feszítő kötelek.

Tennis-pálya bekerítő háló kenderzsinóból, kátránnyal, vagy horogszodronnyal méterenként.

Fényképező készülékek!

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Nagyító készülékek
Lencsék (objective) és pillanat-zárak!

Minden méretű:

Fényérzékeny üveglemezek:

Lumier Ideal
Germania Ringler
Agfa Schleisner
Heliost E. Schaterra.

Kodak és Agfa gérfilmek

„AGFA”
kifélesztő, rögzítő és színező vegyszerek, oldatok.

Fényérz. másoló-papírok:
Dr. Kurz matt és fényes Celloidin papírok.
Dr. Leiner-féle fényes és matt Celloidin papírokban és felvétel.

Celloidin- és Brom-élesztő levelező lapok.
Velox, Lenta, NPG, Germania, Electro, Bromelast papírok.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmű, játékaru, sport, vadászati- és fényképezési kellékek áruháza

Kolozsvárt, Mátyás király-téren,
gr. Rhédey-palota, a New-York szállodával szemben.

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fürösztő tálak, Cartonok, Passepartoutok és filbumok stb.

Ugyancsak a fényképezéshez szükséges — itt fellelhető — a kellékek dús választékban találhatók.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers „The Standard”
„Star”
Wellfried Terrakotta
Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyűjtő kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy —
bivalybőr talppal,
Tennis ingek, övek, sapkák és kalapok

Utazási cikkek: 2613 350/360

Plaidek légpárnák, kézi és ládabőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Valódi angol- és francia illatszerek!

Állandó nagy raktár
Grammophonokban és gramphon-lemezekben

Vesszőből fonott kézi- és uti-kosarak bárelve és beleletlenül, betéttel vagy a nélkül.

Elsőrangú könyvnyomda!

Ujság kiadó-vállalat!

Telefon-szám 204.

GOMBOS FERENCZ
KÖNYVNYOMDÁJA
KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCZA 7.

Telefon-szám 204.

Gazdagon felszerelt könyvnyomdában gyorsan, izléssel és a legújabb nyomtatási technikával elbármilyen könyvnyomdai munkákat, úgy mint:

- irodalmi műveket, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, napi, heti- és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, üzleti könyveket; — ugyancsak eljegyzési kártyákat, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászati tanuitam, az erdélyi részeken a mai napig is a legjobb hírnévnek örvendő könyvnyomdát négy gyorsaságtól és a legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő betűanyaggal szereltem fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyomdai munkák izléses és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a versenyt.

Minthogy pedig könyvnyomdát magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy nagyobbszabású vidéki megrendeléseket leggyorsabban és kifogástalanul eszközölök.

Ugyancsak a nagyérdemű olvasó közönség szíves figyelmébe ajánlom

„UJSÁG“

függetlenségi és 48-as Kossuth párti politikai napilapomat, mely önálló vezércikkein kívül, távirati- és telefon-jelentéseivel a legkorábban, a budapesti lapokat is megelőzve, számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „

Mutatványos számok 8 napig ingyen és bérment.

A n. é. közönség nagybecsű támogatását és kizárólagos elismerését teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos,
az „UJSÁG“ pol. napilap kiadóulajdonosa.

Könyvnyomdát az évi okt. hó 1-én áthelyezem Deák Ferencz-utca 12-ik szám alatti (Adler-féle) saját házámban e célra épülő külön helyiségbe.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Főtéri két emeletes

jelenleg — tiszta — 5%, de fokozható jövedelmű bérház 3374 10—*
előnyös feltételekkel eladó!

Értekezhetni:
GOMBOS ügynökkel Malom-utca 16.

A Nagyszebeni Földhitelintézet

törlesztési jelzalog-kölcsönöket ad:

2000 koronától kezdő összegekben, mely kölcsönök középpénzben fizetendők ki és 4, 4 1/2, 4 3/4 és 5% kamattal és 1/3% kezelési díj mellett a törlesztéssel együtt félévi részletekben visszafizetendő a következő feltételek alatt, még pedig minden 1000 korona tőke után fizetendő:

A)	
1. 10 évi törlesztésre fél évenként	K. 65.04 f.
2. 20 évi „	K. 41.75 f.
3. 30 évi „	K. 34.79 f.
Legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.	
B)	
1. 15 évi törlesztésre fél évenként	K. 48.52 f.
2. 25 évi „	K. 36.57 f.
3. 35 évi „	K. 32.05 f.
Legkisebb kölcsön 5000 korona.	
C)	
1. 30 évi törlesztésre fél évenként	K. 32.92 f.
2. 40 1/2 évi „	K. 29.69 f.
3. 50 évi „	K. 28.22 f.
Legkisebb kölcsön 10.000 korona.	
D)	
1. 50 évi törlesztésre fél évenként	K. 26.11 f.
Legkisebb kölcsön 30.000 korona.	
Az ötven évi kölcsönök csak földbirtokokra adhatók, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.	
Kölcsön folyamodványok az alulírtakhoz benyújtatott, ki minden bővebb felvilágosítást is készséggel ad.	
Erdélyi erdő-faanyag- és bánya-ügynökség.	
Gombos Benő Kolozsvár, Malom-utca 16. sz.	

Államadósság, közkölcsön.

	Pénz	Áru
Magyar aranyjárdék	11875	11925
kor. járdék	89	8950
kor. járdék	9715	9755
Áll. köl. vaskapucelj. kr.	8325	8425
1870. nyeresimény kölcs. 100 frt	206	209
Horv.-Szlav. reg. kárt.-kötv. 4	10150	10250
M. földterhermmt. kötv. 4	9775	9875
Horv.-Szlav. „ 4	9850	9950
Tiszai és szeg. nyer. köl. 4	162	165
Horv.-Sz. jelz. föld. kötv. 5	101	102
Convertált adom. koronaj. 4	9875	9975
Egyes osztr. jár. papir. 4	9975	10025
„ „ ezüst. 4	9975	10025
Osztr. aranyjárdék 4	11850	119
koronajárdék 4	99	9950
áll. sorsj. 1854. 3	185	195
1860-ból 500 frt 4	15350	15540
1860-ból 100 frt 4	18250	18350
1864-ből 100 frt 4	258	262
1864-ből 150 frt 4	258	262
Bos.-hercz. orsz. k. 1895. 4	9570	9670
„ „ vasuti 1898. 4 1/2	10025	10125
„ „ 1902. 4 1/2	101	102
Budapest f. kölc. 4 1/2	96	9675
Bpest szék. f. kölc. 4 1/2	96	9675
Temes-Béga v. szab. köl. 4	97	98

Záloglevelek, elsőbbségek.

Belv. tkp. r. t. kor. ért. 4 1/2	101	102
Egyesült f. v. tkptár 4 1/2	10025	10125
korona ért. 4	98	99
Kisbirt.-orsz. földh.-int. 34 év 5	103	104
50 1/2 évre kor. ért. 5	103	104
50 1/2 évre — 4 1/2	101	102
M. agr. és j. sz. kölc. 4	9675	9775
járdekegy 4 1/2	10125	10225
záloglev. k. 4 1/2	10075	10175
M. földhitel oszt. ért. 4 1/2	—	—
41 é. 4	9950	10050
kor. é. 50 évre 4	9875	9975
kor. é. 63 évre 4 1/2	8850	8950
szab. és talajjav. 4	9820	9920
Magy. jelzalog-hitelbank 4 1/2	100	101
ugyanaz 50 évre 4 1/2	100	101
4	98	99
50 évre kor. é. 4	98	99
M. orsz. közp. t. p. 4 1/2	100	101
M. t. p. k. jelz. bankja 4 1/2	10125	10225
„ közs. kötv. 4	101	102
„ 4	98	99
Pesti haz. tp. közs. k. 4 1/2	10080	10180
„ kor. é. 4	9850	9950
Pesti m. keresk. bank 4 1/2	10025	10125
„ kor. é. 4	9825	9925
„ közs. k. viszf. 110 frt 4	107	108
„ 105 k. 4	9950	10050
Adria tengerh. r. t. 4 1/2	100	101
Bpest-közüti v. t. 4	10025	10125
Bpest villamos v. vasut 4	9650	9750
Bpest-pécsi vasut 4	98	99
Kassa-oderb. 1889. ez. 4	111	118
„ 1889. ar. 4	118	119

Bankok részvényei.

	Pénz	Áru
Angol-Osztrák bank 5 1/2	279	281
Budapesti bankgyűlés 5	103	107
Első magyar iparbank 5	336	340
Fiumei hitelbank 5	136	138
Hazai bank részv.-társ. 5	210	212
Hermes m. ált. v.-ü. r. t. 4	240	250
Horvát orsz. jelzalogbank 5	230	235
Magy. agrár- és jár.-b. rt. 4	450	460
Magy. általános hitelbank 5	746	74650
Magy. jelz.-hit.-bank l. kib. 5	50875	50475
Magyar kereskedelmi r.-t. 5	563	580
Magy. kir. sz. Osztrálysorsj. 1780	1840	—
Magyar létszámítolobank. 5	450	451
M.-tak.-p. közp. jelz. bankja 5	1080	1090
Osztrák hitelintézet 5	63425	63475
Osztrák-magyar bank 5	1605	1615
Pesti m. keresk. bank 5	2785	2790

Takarékpénztárak.

Belvárosi tak.-pénzt. r.-t. 5 1/2	223	224
Budapest III. kerületi Budapest-Erzsébetvárosi Bud. tp. és orsz. zálogk. rt. 419	425	—
Egyesült Bpest fővárosi Magy. ált. tak.-pénzt. rt. 2325	2345	—
Magyar orsz. központi Pesti hazai első tak.-p. 565	575	—
1620	1630	—
21400	21500	—

Biztosító társaságok.

Bécsi biztosító társulat 5 1/2	445	455
Bécsi élet- és jár.-bizt. társ. 5	645	655
Első m. ált. bizt.-társ. 8250	8350	—
Fonciere pesti bizt. int. 5 1/2	242	244
Magy. jég- és viszont. rt. 5	327	382
„Nemzeti” baleset bizt. rt. 5	240	250
Pannonia viszont. int. 2180	2240	—

Gőzmalmok.

Konkordia malom 180	190	—
Első budapesti malom. 1060	1080	—
Erzsébet malom. 430	435	—
Luiza malom. 220	230	—
Pesti henger malom. 800	820	—
Molnárak és sütők malma. 375	385	—
Pesti Viktória malom. 470	480	—

Különbé vállalatok.

Bp.-sztl.-lőrinc téglagyár rt. 300	315	—
Egyes. tégl- és cement gy. 5 1/2	90	95
Ész.-magyarorsz. köszénb. 5	228	230
F.-m. orsz. bánya és kohómű 5	550	560
Kőbányai gőztéglagy. rt. 940	980	—
Kőszénb. és téglagy. rt. 458	462	—
Rákosi téglagyár 150	150	—
Magyar aszfalt részv.-t. 5 1/2	134	136
Magy. ált. köszénb. rt. 297	299	—
Magy. kerámiai-gyár rt. 149	144	—
Salgó-tarjáni köszénb. 5	537	540
Ujlaki tégl- és mészegető 297	300	—
Első m. gazd. gépgyár rt. 5	150	166
„Danubius” m. hajógy. rt. 5	17550	176
Ganz és társa v.-ö. r.-t. 3025	3000	—

Mai záró árfolyam

	Pénz	Áru
Magy. vag. és gép. r.-t.	205	215
Nicholson gépgyár r.-t.	48850	48950
Rima-mur. S.-t. vasmű r.-t. 5 1/2	348	358
Schlick-féle gépgyár	195	200
Athenaum	500	500
Franklin-társulat	2700	2800
„Pallas” irod. és ny. r.-t.	630	650
Pesti könyvnyomda r.-t.	300	310
Ált. vaggon-kölcsönző r.-t. 5 1/2	360	375
Bihar-Szilágyi olajipar r. t.	316	322
Brassói cellulose gyár	205	215
Budapesti ált. vil. r.-t.	600	—
Első magyar betűöntő r.-t.	2450	2525
Első magy. gyapjum. gy.	475	495
Első magy. rész.-serfőző	500	510
Első magy. sertéshiz. r.-t.	2600	2700
Fiumei rizshántó és kem. gyár	975	1000
Gschwind féle szeszgyár	215	225
„Hungaria” műtrágya-gyár	280	290
Kőbányai polg. serfőző r.-t.	1590	1610
M. cukoripar részv.-társaság	345	348
Magy. vasuti forgalmi rt. 5 1/2	288	290
Magyar villamossági r.-t. 5	560	565
Nemzetközi villamos társ. 5	498	508
Nemzetk. wag.-kölc. r.-t. 5	469	470
Adria tenger haj. rt. 5	56850	569
Budapesti közuti vaspálya	34050	350
„ „ nov. közep. és v. jégj. 5 1/2	32750	328
Bpesti vill. városi vasut 5 1/2	175	185
Bpest-úpest-riksp. vill. vasut	81	82
Déli vasut	840	850
Cs. és kir. dunagözh. társ. 5 1/2	378	388
Kassa-oderbergi vasut 4 1/2	404	406
Magyar gőzmozgási vasut 5	63125	63175
Osztr. magy. államv. 5	—	—

Sorsjegyek.

Bazilika sorsjegy	1950	2148
„ „ osztr. felülbély. 21	23	—
Bécs. ny.-k 1874-b. 510	525	—
Budavári sorsj. 155	165	—
„ „ osztr. felülbély. 160	170	—
„Jó sziv” egyes. sorsjegy. 975	1075	—
„ „ osztr. felülbély. 975	1075	—
Magy. vörös-kereszt 27	29	—
„ „ o. felülb. 29	31	—
Olasz vörös-kereszt 42	44	—
„ „ o. felülb. 45	47	—
Osztr. vörös-kereszt 54	56	—
Osztrák hitelintézet sorj. 460	470	—
Pálffy-sorsjegy 180	170	—

Pénznemek és váltók.

Arany. magy. v. o. vert	1135	1148
Ném. b. bankj. (100 mk.)</		